

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๖๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๔ หน้า ๓๗๖๘

### พแนกกรมศึกษาธิการ

เรื่องสร้างตึกสาธิตกษณาลัย โรงเรียนวัดโสมนัส

ด้วยมหาเสวกโท พระยาศรีภุภีปรีชา (กมล สาลักขณ์) ผู้ช่วยราชเลขาธิการ เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ปรารถนาจะประสงค์คุณหญิง (ฟัง) ศรีภุภีปรีชา และปรารถนาจะกระทำการกุศลให้เป็น หลักถานเป็นสาธารณประโยชน์ คิดเห็นว่าเวลานี้ กรมศึกษา ธิการกำลังต้องการสถานศึกษาอยู่ จึงเป็นอันตกลงสร้างสถาน ศึกษาขึ้นที่วัดโสมนัส ซึ่งสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เจ้าอาวาส ก็ปรารถนาจะให้มัตถ์ตั้งโรงเรียนอันสมควรขึ้นไว้สำหรับวัดด้วย มหา เสวกโท พระยาศรีภุภีปรีชา (กมล สาลักขณ์) ได้ขอแบบ จากกรมศึกษาธิการไปจัดการก่อสร้างเป็นตึก ๒ ชั้น ยาว ๘ ว กว้างในประธาน ๔ ว มีเฉลียงหน้าตึกหนึ่งกว้าง ๖ ศอก แบ่ง กันห้องด้วยฝาไม้สักชั้นละ ๒ ห้อง จุ้นักเรียนห้องละ ๓๐ คน รวม ๔ ห้อง ๑๒๐ คน กับสร้างสิ่งของเครื่องใช้สำหรับโรงเรียน และซ่อมแซมศาลาชำระที่ใกล้เคียงโรงเรียนด้วย รวมทั้งสิ้น เป็นเงิน ๑๑,๖๐๕ บาท ๔๒ สตางค์

การก่อสร้างตึกหลังนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระราชชนนีพันปีหลวง พระพระราช ศรัทธาพระราชทานพระราชทรัพย์เข้าในส่วนกุศลด้วย นอกนั้น ยังมีเจ้านายและข้าราชการบางพระองค์บางท่าน กับทั้งญาติมิตร

เล่ม ๓๔ หน้า ๓๗๖๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๔๖๐

อื่น ๆ ได้ประทานและออกทรัพย์เข้าส่วนด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานนามตึกโรงเรียนหลังนี้ว่า "สาส์นถวัลย์"

เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จบริบูรณ์ ได้กระทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม เนื่องในการพระราชทานเพลิงศพคุณหญิง (พึ้ง) ศรีภุมรีปริษา และมหาเสวกโท พระยาศรีภุมรีปริษา (กมล สาส์นถวัลย์) ได้เชิญอธิบดีกรมศึกษาธิการไปเปิด และมอบตึกสาส์นถวัลย์ต่อกรมศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นสถานศึกษา ตั้งแต่วันที่ ๒๒ ธันวาคมแล้ว

กระทรวงธรรมการได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงอนุโมทนาในส่วนกุศลนี้ด้วยแล้ว  
แจ้งความมาณวันที่ ๑๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๐  
(ลงนาม) เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี  
จางวางเอก เสนาบดี

เรื่องจัดตั้งห้องอ่านหนังสือสำหรับประชาชน

ทมิณฑลนครศรีธรรมราช

นายพลโท สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนลพบุรีราเมศวร์ อุปราชมณฑลบักย์ใต้ ได้ทรงจัดตั้งห้องอ่านหนังสือ